

Nieuwe Nederlandse namen voor mieren

In het vakblad *Entomologisch Berichten* 63(3):55 is de nieuwe namenlijst van mieren (*Hymenoptera Formicidae*) gepubliceerd. Afgesproken is om met ingang van januari 2005 deze nieuwe namen in Nederland en België te gaan voeren. De brochures van het KAD-EVM zullen vanaf die datum dan ook de nieuwe Nederlandse namen bevatten.

Close-up van een schaduwmier

Wegmiernesten op de stoep

Wegmier (voorheen zwartbruine wegmier), close up

Uitvliegende koninginnen *Lasius niger* bij plantenpot

Insectenwerkgroepen spelen in Nederland een steeds belangrijker rol bij de formulering van beleid op het gebied van natuur en landschap, zo ook de Mierenwerkgroep van de Nederlandse Entomologische Vereniging. Leden van deze werkgroep hebben het initiatief genomen voor een herziening van de Nederlandse mierenamen; de wetenschappelijke (internationaal gehanteerde) namen, zijn onveranderd.

EXOTISCHE MIERENSOORTEN

Doelmatig exotische mierensoorten bestrijden is voor veel dierplaagbestrijders nogal eens lastig. Vaak worden ze Nederland in geslept met goederen van allerlei aard. Zodoende komen we ze o.a. tegen in woonhuizen, restaurants, kassen, tuincentra en dierentuinen. Enkele exotische exemplaren hebben inmiddels een Nederlandse naam gekregen.

<i>Monomorium pharaonis</i> L.	faraomier
<i>Hypoponera punctatissima</i> Roger	tropische staafmier
<i>Technomyrmex albipes</i> Smith	witvoetmier
<i>Linepithema humile</i> Mayr	argentijnse mier
<i>Solenopsis geminata</i> F.	brandmier

Tropische soorten die (nog) geen Nederlandse naam, maar zich al wel in Nederland hebben gevestigd, zijn *Pheidole anastaii* Emery, *Paratrechina bourbonica* Forel, *Crematogaster scutellaris* Oliver, *Plagiolepis alluaudi* Emmerly, *Plageolopis pygmaea* Latreille en *Tapinoma melanocephalum* F.

DRINGEND ADVIES

Indien u tropische mieren aantreft, laat deze dan determineren door het KAD-EVM in Wageningen. Dat zeggen we niet uit eigenbelang, maar voor een effectieve, gerichte bestrijding is het nu eenmaal noodzakelijk om te weten om welke soort het gaat, hoe hij leeft, welk voedsel hij gebruikt enz. Er zijn al zo weinig beschikbare werkzame stoffen overgebleven. Laat u daarom voor een goede chemische bestrijding adviseren door deskundigen.

WAAROM NIEUWE NEDERLANDSE NAMEN?

Historische, min of meer ingeburgerde namen zijn zoveel mogelijk gehandhaafd, maar in sommige gevallen was de oude Nederlandse naam niet logisch en eenduidig. Voor de soortnaam wordt zoveel mogelijk gebruikgemaakt van de naam van het genus (of subgenus). Verder verwijst de naam bij voorkeur naar het uiterlijk van de mier, zijn gedrag of naar typerend habitat waarin de soort voorkomt (een aardig voorbeeld daarvan is de buntgrasmier). Verkleinwoorden worden niet gebruikt; het braaigatje is de uitzondering die de regel bevestigt.

SOMMIGE MIEREN ZIJN BIJ WET BESCHERMD

Enkele mierensoorten die voornamelijk in bossen, heide en duinen voorkomen, zijn beschermd volgens de Flora- en faunawet (F05)/aanv. 4,3. 200: dit zijn de behaarde bosmier (voorheen de behaarde rode bosmier), de zwartrug bosmier, de kale bosmier (voorheen de kale rode bosmier) en de stronkmier. Deze mierensoorten mogen dus niet bestreden worden! Mocht de overlast dusdanig zijn dat het nest verplaatst moet worden, dan moet hiervoor een ontheffing worden aangevraagd bij de Provincie waarin het nest zich bevindt.

Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam (oud)	Nederlandse naam (nieuw)	
Formicidae			
<i>Myrmica</i> Latreille, 1804			
<i>Myrmica rubra</i> Linnaeus, 1758 = <i>Myrmica laevinodis</i> Nylander	rode steekmier	gewone steekmier	N.B. Krijgslustige mier, kan venijnig bijten, komt niet binnenshuis.
<i>Myrmica ruginodes</i> Nylander, 1846	bossteekmier	bossteekmier	
Tetramorium Mayr, 1855			
<i>Tetramorium caespitum</i> (Linnaeus, 1758)	grasmier	zwarte zaadmier	N.B. Nestelen soms onder gebouwen en komen dan binnen. Erg hinderlijk in voedselvoorraden, keukens, e.d.
Camponotus Mayr, 1861			
<i>Camponotus (Camponotus) vagus</i> (Scopoli, 1763)	zwarte reuzenmier	zwarte reuzenmier	
Formica Linnaeus, 1758			
<i>Formica (Formica) polyctena</i> Förster, 1850	rode bosmier	kale bosmier	N.B. Komt veel voor in naald- en loofbossen; maakt koepelnesten van takjes en naalden.
<i>Formica (Formica) rufa</i> Linnaeus, 1761	behaarde bosmier	behaarde bosmier	
<i>Formica (Serviformica) fusca</i> Linnaeus, 1758	grauwzwarte mier	grauwzwarte mier	N.B. Komt algemeen voor op zandgrond (heidevelden); vooral onder stenen; nesten aan de oppervlakte niet zichtbaar.
<i>Formica (Raptiformica) sanguinea</i> Latreille, 1798	rode roofmier	bloedrode roofmier	N.B. Komt algemeen voor op heidegronden en langs wegranden; nesten bij voorkeur in boomstronken.
Lasius Fabricius, 1804 Subgenus <i>cautolasius</i> Wilson, 1955			
<i>Lasius (cautolasius) flavus</i> (Fabricius, 1782)	gele weidemier	gele weidemier	
Subgenus <i>chthonolasius</i> Ruzsky, 1912			
<i>Lasius (chthonolasius) umbratus</i> (Nylander, 1846)	gele grondmier	schaduwmier	
Lasius Fabricius, 1804 Subgenus <i>Dendrolasius</i> Ruzsky, 1913			
<i>Lasius (dendrolasius) fuliginosus</i> Latreille, 1798	glanzende houtmier	glanzende houtmier	N.B. Bestrijding buitenshuis heeft de voorkeur
Lasius Fabricius, 1804 Subgenus <i>lasius sensu stricto</i>			
<i>Lasius (lasius) alienus</i> Oster, 1850	zandmier	mergelmier	
<i>Lasius (lasius) brunneus</i> Latreille, 1758	bruine mier	boommier	
<i>Lasius (lasius) niger</i> Linnaeus, 1758	zwartbruine wegmier	wegmier	